

Τον εμπορικό σφυγμό της Θεσσαλονίκης πριν από 18 και πλέον αιώνες «αφουγκράζεται» η σύγχρονη αρχαιολογική έρευνα. Ένα μεγάλο σύμπλεγμα κτιρίων δημόσιου χαρακτήρα, η πρωιμότερη φάση των οποίων χρονολογείται στα υστερορωμαϊκά χρόνια (3ος αιώνας μ.Χ.), έφερε στο φως σωστική ανασκαφή σε οικόπεδο στη συμβολή των οδών Πλατείας Δημοκρατίας και Κ. Μοσκώφ, περιοχή που, όσο κι αν αυτό μπορεί σήμερα να γίνει δύσκολα αντιληπτό, «έβλεπε» κάποτε τη... θάλασσα!

«Η σωστική ανασκαφή στο οικόπεδο αυτό ουσιαστικά αποκαλύπτει έξι διαφορετικές φάσεις της ζωής της πόλης, από την υστερορωμαϊκή περίοδο ως τα χρόνια της Τουρκοκρατίας», εξηγεί στον «Α» ο αρχαιολόγος της 9ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, Αλέξανδρος Χατζηιωαννίδης, που θα παρουσιάσει μαζί με τους Χρ. Τσαμίση και Δ. Δεληδημητρίου τα αποτελέσματα της έρευνας την Παρασκευή το πρωί στο κτίριο της Παλαιάς Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ, στο πλαίσιο των εργασιών του 24ου ΑΕΜΘ.

Το αρχαιότερο οικοδομικό κατάλοιπο που εντοπίστηκε στο χώρο αποτελεί μέρος κτίσματος των υστερορωμαϊκών χρόνων (2ος - 3ος αιώνας μ.Χ.), μήκους 25 μ., το οποίο όμως ισοπεδώθηκε. Η αμέσως επόμενη φάση που ερευνήθηκε αφορά μεγάλο κτίριο των παλαιοχριστιανικών χρόνων (5ος αιώνας μ.Χ.) που διασώζεται σε 53 μ. μήκος και 31 μ. πλάτος. Από αυτό ερευνήθηκαν δύο εξωτερικοί τοίχοι και πεσσοστοιχίες, οι οποίες διαμόρφωναν έξι παράλληλες στοές. Στο κάτω μέρος τους τα οικοδομικά κατάλοιπα φέρουν λιθοδομή, ενώ οι πεσσοί ήταν κατασκευασμένοι από πλίνθους. Κάποιοι από τους

πεσσούς έφεραν σφραγίσματα, κυρίως μονογράμματα ανάμεσα σε σταυρούς (παρόμοια έχουν βρεθεί στο ναό του Αγίου Δημητρίου και στα τείχη). Το κτίσμα στέγαζε κατά πάσα πιθανότητα αποθήκες και εργαστήρια.

Στο χώρο βρέθηκαν πολλά θραύσματα αμφορέων, που μαρτυρούν την εμπορική χρήση των κτισμάτων και αρκετά χάλκινα νομίσματα, δυστυχώς διαβρωμένα. Στο ίδιο οικόπεδο εντοπίστηκε και νεκροταφείο της υστεροβυζαντινής περιόδου (13ος - 14ος αι.), ενώ άλλα κατάλοιπα φτάνουν ως την οθωμανική περίοδο.

Το αρχαίο λιμάνι

Λίγα μόλις μέτρα προς τα νότια, στην αρχή της σημερινής οδού Φράγκων, διασώζονται τμήματα της θαλάσσιας οχύρωσης της Θεσσαλονίκης, με σημαντικότερο τον Πύργο του Αναγλύφου. Ακόμη πιο νότια (σημερινή γωνία Κατούνη και Οπλοποιού), υψωνόταν ο Πύργος της Αποβάθρας, ο οποίος καταστράφηκε το 1870: εκείνη την εποχή η οθωμανική διοίκηση της Θεσσαλονίκης άρχισε την κατεδάφιση της θαλάσσιας οχύρωσης, στην προσπάθεια να «εξευρωπαϊσει» την πόλη. Υπολογίζεται ότι η θάλασσα έφτανε περίπου μέχρι τη σημερινή πλατεία Ελευθερίας.

Σύμφωνα με τις ιστορικές πηγές, το βυζαντινό θαλάσσιο τείχος ξεκινούσε από το Λευκό Πύργο, ακολουθούσε τις σημερινές οδούς Πρ. Κορομηλά και Καλαποθάκη, διέσχιζε την πλατεία Ελευθερίας και κατέληγε στον Πύργο της Αποβάθρας ή αλλιώς Τοπ Χανέ. Εκεί βρισκόταν και η είσοδος του λιμανιού, που κατασκεύασε ο Μέγας Κωνσταντίνος.

Η έρευνα της 9ης Εφορείας Βυζαντινών Αρχαιοτήτων στο οικόπεδο της οδού Κ. Μοσκώφ ολοκληρώθηκε το Μάιο του 2010. Οι αρχαιολόγοι εκτιμούν ότι οι αρχαιότητες εκτείνονται τόσο βόρεια όσο και νότια του συγκεκριμένου οικοπέδου που έχει ερευνηθεί.

Στο ίδιο οικοδομικό τετράγωνο κατασκευάστηκε την περίοδο του Μεσοπολέμου κτίριο το οποίο στέγαζε ιταλικό γυμνάσιο. Από το κτίσμα αυτό διασώζεται μόνο η όψη, η οποία κρίθηκε διατηρητέα.

Η Θεσσαλονίκη της Ύστερης Αρχαιότητας

Συντάχθηκε απο τον/την Administrator

Πέμπτη, 10 Μάρτιος 2011 18:57 - Τελευταία Ενημέρωση Πέμπτη, 10 Μάρτιος 2011 19:04

Πηγή: Αγγελιοφόρος